

ПРИЛОЖЕНИЕ №4
към StatusQuo анализ на прилаганите практики и дейността на отговорните институции в България в сектор спелеология

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ	ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ
Обн. ДВ. бр. <u>133</u> от 11 Ноември 1998г., <i>изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г.,</i>	Обн. ДВ. бр. <u>133</u> от 11 Ноември 1998г., <i>изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г.,</i>
Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ
Раздел I. Категории защитени територии	Раздел I. Категории защитени територии
<p>Чл. 6. (1) В защитените територии се включват гори, земи и водни площи.</p> <p>(2) Населените места и селищните образувания в границите, определени със застроителните и регулационни планове или околоръстни полигони, попадащи в защитени територии, не са част от тях.</p> <p>(3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Културните ценности, попадащи в границите на защитените територии, запазват режимите си на опазване и ползване, определени по реда на Закона за културното наследство.</p> <p>(4) Защитени територии, които към момента на влизане в сила на закона попадат в границите на населени места, запазват статута си като се категоризират по този закон.</p>	<p>Чл. 6. (1) В защитените територии се включват гори, земи и водни площи.</p> <p>(2) Населените места и селищните образувания в границите, определени със застроителните и регулационни планове или околоръстни полигони, попадащи в защитени територии, не са част от тях.</p> <p>(3) ~~Паметниците на културата~~, попадащи в границите на защитените територии, запазват режимите си на опазване и ползване, определени по реда на Закона за ~~паметниците на културата и музеите~~.</p> <p>(4) Защитени територии, които към момента на влизане в сила на закона попадат в границите на населени места, запазват статута си като се категоризират по този закон.</p>
Раздел II. Планове за управление	Раздел II. Планове за управление
<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Плановете за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и продоволствието, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Държавната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата,</p>	<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Плановете за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и продоволствието, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Държавната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат ~~паметници~~</p>

когато в защитената територия попадат културни ценности .	~~на културата.~~
ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ	ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ
<i>изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г.,</i>	<i>изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г.,</i>
Раздел II. Собственост	Раздел II. Собственост
Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) По искане на органите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните или Изпълнителната агенция по горите - съобразно тяхната компетентност, собствениците и ползвателите са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си, с изключение на жилищните сгради, за извършване на необходимите проучвания, измервания и проверки, както и за извършване на поддържащи и възстановителни дейности, предвидени по реда на този закон, в заповедите за обявяване на защитените територии и плановете за управлението им.	Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) По искане на органите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и продоволствието или Държавната агенция по горите - съобразно тяхната компетентност, собствениците и ползвателите са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си, с изключение на жилищните сгради, за извършване на необходимите проучвания, измервания и проверки, както и за извършване на поддържащи и възстановителни дейности, предвидени по реда на този закон, в заповедите за обявяване на защитените територии и плановете за управлението им.
Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ	Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ
Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица. (2) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец. (3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия. (4) Документацията по ал. 3 съдържа: 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи;	Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица. (2) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец. (3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия. (4) Документацията по ал. 3 съдържа: 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи;

<p>4. проект на заповед за обявяване. (5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>	<p>4. проект на заповед за обявяване. (5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Министерството на земеделието и ~~продоволствието, Държавната~~ агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>
<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия. (2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители. (3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението. (4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола. (5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>	<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия. (2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и ~~продоволствието~~, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, ~~Държавната~~ агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители. (3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението. (4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола. (5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>
<p align="center">Глава четвърта. УПРАВЛЕНИЕ И ОХРАНА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p align="center">Глава четвърта. УПРАВЛЕНИЕ И ОХРАНА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите, както и физическите и юридическите лица и общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са обект на</p>	<p>Чл. 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Министерството на земеделието и ~~продоволствието, Държавната~~ агенция по горите, както и физическите и юридическите лица и общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са обект на изключителна държавна</p>

<p>изключителна държавна собственост, осъществяват тяхното стопанисване и охрана, съгласно разпоредбите на този и други специални закони.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Изпълнителната агенция по горите създава специализирани дирекции на природни паркове за изпълнение на плановете за управление на природните паркове.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Функциите, задачите и дейностите на дирекциите по ал. 2 се определят с правилник, утвърден от министъра на земеделието и храните.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Собствениците на гори, земи и водни площи в защитени територии извън тези, които са изключителна държавна собственост или са природни паркове, могат да създават специализирани звена за провеждане на поддържащи, направляващи и регулиращи дейности съгласно заповедите за обявяване и плановете за управление.</p>	<p>собственост, осъществяват тяхното стопанисване и охрана, съгласно разпоредбите на този и други специални закони.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) ~~Държавната~~ агенция по горите създава специализирани дирекции на природни паркове за изпълнение на плановете за управление на природните паркове.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Функциите, задачите и дейностите на дирекциите по ал. 2 се определят с правилник, утвърден от ~~председателя~~ на ~~Държавната агенция по горите~~.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Собствениците на гори, земи и водни площи в защитени територии извън тези, които са изключителна държавна собственост или са природни паркове, могат да създават специализирани звена за провеждане на поддържащи, направляващи и регулиращи дейности съгласно заповедите за обявяване и плановете за управление.</p>
<p align="center">Раздел II. Планове за управление</p>	<p align="center">Раздел II. Планове за управление</p>
<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Плановете за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и храните, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Изпълнителната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>	<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Плановете за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и ~~продоволствението~~, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с ~~Държавната~~ агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>
<p align="center">Раздел II. Административни нарушения и наказания</p>	<p align="center">Раздел II. Административни нарушения и наказания</p>
<p>Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Нарушенията по чл. 81 и 83 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от</p>	<p>Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Нарушенията по чл. 81 и 83 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на</p>

<p>министъра на земеделието и храните, или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и храните, или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.</p> <p>(2) Нарушенията по чл. 82 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.</p> <p>(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по този закон се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.</p>	<p>земеделието и ~~продоволствието~~, или от ~~председателя~~ на ~~Държавната~~ агенция по горите, или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието и ~~продоволствието или от председателя на Държавната агенция по горите~~, или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.</p> <p>(2) Нарушенията по чл. 82 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.</p> <p>(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по този закон се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г.</i></p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г.</i></p>
<p>Раздел II. Собственост</p>	<p>Раздел II. Собственост</p>
<p>Чл. 13. (1) Строителството, поддържането и ползването на обекти в защитените територии се извършват в съответствие с режима на дейностите, установен по реда на този закон, със заповедта за обявяване и с плана за управление на защитените територии, устройствените и технически планове и проекти, независимо от изискванията по други закони.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда, се извършват след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>	<p>Чл. 13. (1) Строителството, поддържането и ползването на обекти в защитените територии се извършват в съответствие с режима на дейностите, установен по реда на този закон, със заповедта за обявяване и с плана за управление на защитените територии, устройствените и технически планове и проекти, независимо от изискванията по други закони.</p> <p>(2) Строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда, се извършват след ~~пиемено съгласие на Министерството~~ на околната среда и ~~водите~~, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>
<p>Чл. 14. (1) Собствениците и ползвателите на гори и земи в защитени територии не могат да ограничават движението по пътищата и по маркираните пътеки, минаващи през имотите им.</p> <p>(2) Лицата по ал. 1 не могат да ограждат имотите си в защитените територии, с изключение на сградите и прилежащите към тях дворни места, както и на</p>	<p>Чл. 14. (1) Собствениците и ползвателите на гори и земи в защитени територии не могат да ограничават движението по пътищата и по маркираните пътеки, минаващи през имотите им.</p> <p>(2) Лицата по ал. 1 не могат да ограждат имотите си в защитените територии, с изключение на сградите и прилежащите към тях дворни места, както и на</p>

<p>младите горски насаждения. (3) Ограниченията по ал. 1 и 2 не се отнасят за обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили. (4) (Нова - ДВ, бр. 78 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Заграждане на площи в защитени територии, без тези в резерватите и националните паркове, се допуска за изграждане на бази за развъждане на дивеч след съгласуване с министъра на околната среда и водите или оправомощени от него длъжностни лица.</p>	<p>младите горски насаждения. (3) Ограниченията по ал. 1 и 2 не се отнасят за обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили. (4) (Нова - ДВ, бр. 78 от 2000 г.) Заграждане на площи в защитени територии, без тези в резерватите и националните паркове, се допуска за изграждане на бази за развъждане на дивеч след съгласуване с министъра на околната среда и ~~водите~~.</p>
<p>Чл. 17. (1) В резерватите се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите. 5. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) потушаване на пожари и санитарни мероприятия в горите, увредени вследствие на природни бедствия и каламитети. (2) Пътеките по ал. 1, т. 3 се определят със заповед на министъра на околната среда и водите. (3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Посещенията по ал. 1, т. 2 и 4 се осъществяват след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица. (4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Санитарните мероприятия по ал. 1, т. 5 се извършват след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица, издадено след положително научно становище от Българската академия на науките и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.</p>	<p>Чл. 17. (1) В резерватите се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. тяхната охрана; 2. посещения с научна цел; 3. преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел; 4. събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите. 5. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) потушаване на пожари и санитарни мероприятия в горите, увредени вследствие на природни бедствия и каламитети. (2) Пътеките по ал. 1, т. 3 се определят със заповед на министъра на околната среда и водите. (3) Посещенията по ал. 1, т. 2 и 4 се осъществяват с ~~разрешение от Министерството~~ на околната среда и водите. (4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Санитарните мероприятия по ал. 1, т. 5 се извършват с ~~разрешение от Министерството~~ на околната среда и ~~водите~~, издадено след положително научно становище от Българската академия на науките и положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие.</p>
<p style="text-align: center;">Раздел II. Планове за управление</p>	<p style="text-align: center;">Раздел II. Планове за управление</p>
<p>Чл. 58. (1) Плановете за управление на защитени територии се възлагат от Министерството на околната среда и водите. (2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Планове за</p>	<p>Чл. 58. (1) Плановете за управление на защитени територии се възлагат от Министерството на околната среда и водите. (2) Планове за управление на защитени територии</p>

<p>управление на защитени територии могат да се възлагат и от собствениците, общини, неправителствени организации или сдружения и други след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощено от него длъжностно лице.</p> <p>(3) Заданията за планове за управление се утвърждават от министъра на околната среда и водите.</p>	<p>могат да се възлагат и от собствениците, общини, неправителствени организации или сдружения и други след ~~нимено съгласие на Министерството~~ на околната среда и ~~водите~~.</p> <p>(3) Заданията за планове за управление се утвърждават от министъра на околната среда и водите.</p>
<p>Чл. 66. (1) ~~П~~ланове и проектите по чл. 64 за защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, се възлагат и утвърждават по реда на съответните закони.</p> <p>(2) Утвърждаването на планове и проектите по ал. 1 се извършва след:</p> <ol style="list-style-type: none"> положително решение по оценка на въздействие върху околната среда в случаите, предвидени в Закона за опазване на околната среда; (изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица в случаите извън тези по т. 1. <p>(3) Промени в утвърдените устройствени и технически планове и проекти се допускат в случаите на природни бедствия, като пожари, наводнения и други, или при изменения на обективните обстоятелства, съществували при утвърждаването им, и се извършват по реда на ал. 2.</p>	<p>Чл. 66. (1) ~~П~~ланове и проектите по чл. 64 за защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, се възлагат и утвърждават по реда на съответните закони.</p> <p>(2) Утвърждаването на планове и проектите по ал. 1 се извършва след:</p> <ol style="list-style-type: none"> положително решение по оценка на въздействие върху околната среда в случаите, предвидени в Закона за опазване на околната среда; ~~нимено~~ съгласуване ~~от Министерството~~ на околната среда и водите в случаите извън тези по т. 1. <p>(3) Промени в утвърдените устройствени и технически планове и проекти се допускат в случаите на природни бедствия, като пожари, наводнения и други, или при изменения на обективните обстоятелства, съществували при утвърждаването им, и се извършват по реда на ал. 2.</p>
<p>§ 7. (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Собствениците и ползвателите по чл. 11 съгласуват с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица дейностите, които планират да извършат в защитените територии, ако липсва план за управление или те не са предвидени в планове и проектите по глава четвърта, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>	<p>§ 7. Собствениците и ползвателите по чл. 11 съгласуват с ~~Министерството~~ на околната среда и водите дейностите, които планират да извършат в защитените територии, ако липсва план за управление или те не са предвидени в планове и проектите по глава четвърта, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г.</i></p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г.</i></p>
<p>Раздел II. Собственост</p>	<p>Раздел II. Собственост</p>
<p>Чл. 14. (1) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Собствениците и ползвателите на гори и земи в защитени територии не могат да ограничават движението по пътищата и по маркираните пътеки, минаващи през имотите им, доколкото в специален</p>	<p>Чл. 14. (1) Собствениците и ползвателите на гори и земи в защитени територии не могат да ограничават движението по пътищата и по маркираните пътеки, минаващи през имотите ~~им~~.</p> <p>(2) Лицата по ал. 1 не могат да ограждат имотите си в</p>

<p>закон не е предвидено друго.</p> <p>(2) Лицата по ал. 1 не могат да ограждат имотите си в защитените територии, с изключение на сградите и прилежащите към тях дворни места, както и на младите горски насаждения.</p> <p>(3) Ограниченията по ал. 1 и 2 не се отнасят за обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 78 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Заграждане на площи в защитени територии, без тези в резерватите и националните паркове, се допуска за изграждане на бази за развъждане на дивеч след съгласуване с министъра на околната среда и водите или оправомощени от него длъжностни лица.</p>	<p>защитените територии, с изключение на сградите и прилежащите към тях дворни места, както и на младите горски насаждения.</p> <p>(3) Ограниченията по ал. 1 и 2 не се отнасят за обектите, предоставени за отбраната и въоръжените сили.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 78 от 2000 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Заграждане на площи в защитени територии, без тези в резерватите и националните паркове, се допуска за изграждане на бази за развъждане на дивеч след съгласуване с министъра на околната среда и водите или оправомощени от него длъжностни лица.</p>
<p style="text-align: center;">Раздел V. Природни паркове</p>	<p style="text-align: center;">Раздел V. Природни паркове</p>
<p>Чл. 31. В природните паркове се забраняват:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) провеждане на гола сеч във всички гори, с изключение на тополовите и нискостеблените гори; сливане на голи, невъзобновени сечища на площ, по-голяма от 2 хектара, в нискостеблените гори, с изключение на акациевите; 2. внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове; 3. паша на кози освен на определени за това места; 4. събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 5. замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 6. бивакуване и палене на огън извън определените места; 7. добив на полезни изкопаеми по открит способ; 8. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) добив и първична преработка (обогаляване) на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химически и химико-бактериологични методи и цианиди; 9. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) дейности и строителство, които не са разрешени със заповедта за обявяване на парка, плана за управление на парка и устройствените и технически планове и проекти; 10. (предишна т. 9, доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели; 11. (предишна т. 10 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) добив на ресурси от морето чрез драгиране и тралиране; 	<p>Чл. 31. В природните паркове се забраняват:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ~~извеждане~~ на ~~голи сечи~~ във ~~високостеблени~~ гори, с изключение на ~~тополовите~~, а в ~~издънков~~ ~~гори~~ - с ~~площ по-голяма от 3 хектара~~; 2. внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове; 3. паша на кози освен на определени за това места; 4. събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 5. замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 6. бивакуване и палене на огън извън определените места; 7. добив на полезни изкопаеми по открит способ; 8. (нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) добив и първична преработка (обогаляване) на метални полезни изкопаеми чрез прилагане на химически и химико-бактериологични методи и цианиди; 9. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) дейности и строителство, които не са разрешени със заповедта за обявяване на парка, плана за управление на парка и устройствените и технически планове и проекти; 10. (предишна т. 9, доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели; 11. (предишна т. 10 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) добив на ресурси от морето чрез драгиране и тралиране; 12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и с плана за управление.

<p>12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и с плана за управление.</p>	
<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица.</p> <p>(2) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец. Когато предложението засяга горски територии, произнасянето по целесъобразност се извършва след съгласуване с Министерството на земеделието и храните и с Изпълнителната агенция по горите.</p> <p>(3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия.</p> <p>(4) Документацията по ал. 3 съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи; 4. проект на заповед за обявяване. <p>(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>	<p>Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица.</p> <p>(2) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец.</p> <p>(3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия.</p> <p>(4) Документацията по ал. 3 съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи; 4. проект на заповед за обявяване. <p>(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Министерството на земеделието и храните, Изпълнителната агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>
<p align="center">Раздел III. Охрана</p>	<p align="center">Раздел III. Охрана</p>
<p>Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Охраната на защитените територии - изключителна държавна собственост, и обектите по Рамсарската конвенция и другите международни договори и конвенции се организира от Министерството на околната среда и водите. Горите</p>	<p>Чл. 67. (1) Охраната на защитените територии - изключителна държавна собственост, и обектите по Рамсарската конвенция и другите международни договори и конвенции се организира от Министерството на околната среда и водите. Горите в останалите защитени територии се ~~охраняват~~</p>

<p>в останалите защитени територии се опазват съгласно Закона за горите.</p> <p>(2) Регионалните органи на Министерството на околната среда и водите организират и осъществяват охраната на защитените територии - изключителна държавна собственост, в своите райони. Те организират подвижна паркова охрана и контролни пунктове.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини.</p>	<p>съгласно Закона за горите.</p> <p>(2) Регионалните органи на Министерството на околната среда и водите организират и осъществяват охраната на защитените територии - изключителна държавна собственост, в своите райони. Те организират подвижна паркова охрана и контролни пунктове.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Охраната на отделни резервати и поддържани резервати, извън границите на националните паркове, може да се предоставя от министъра на околната среда и водите на други органи на изпълнителната власт или на общини.</p>
<p align="center">Допълнителни разпоредби</p>	<p align="center">Допълнителни разпоредби</p>
<p>§ 1. По смисъла на този закон:</p> <ol style="list-style-type: none"> "Земи" са селскостопанските (земеделските) земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Гори" са горските територии по смисъла на чл. 2, ал. 3 от Закона за горите. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Водни площи" са територии от поземления фонд, горските територии и континенталния шелф, залети с вода. "Селищните образувания" са вилни зони, промишлени зони и курортни комплекси. "Паркове с национално значение" са парковете, посочени в приложение № 1. "Природни резервати" са резерватите, посочени в приложение № 2. "Биологично разнообразие" е многообразието на живите организми от всички източници, включително земни, морски и други водни екосистеми и екологични комплекси, от които те са част; това означава вътревидово, междувидово и многообразие на екосистемите. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира в някои от стадите на своя жизнен цикъл. "Генетични ресурси" са материали от растителен, животински или микроорганизмов произход, 	<p>§ 1. По смисъла на този закон:</p> <ol style="list-style-type: none"> "Земи" са селскостопанските (земеделските) земи по смисъла на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи. "Гори" са ~~горите и земите в горекния фонд~~ по смисъла на Закона за горите. "Водни площи" са територии от ~~горекния фонд, поземления фонд~~ и континенталния шелф, залети с вода. "Селищните образувания" са вилни зони, промишлени зони и курортни комплекси. "Паркове с национално значение" са парковете, посочени в приложение № 1. "Природни резервати" са резерватите, посочени в приложение № 2. "Биологично разнообразие" е многообразието на живите организми от всички източници, включително земни, морски и други водни екосистеми и екологични комплекси, от които те са част; това означава вътревидово, междувидово и многообразие на екосистемите. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира в някои от стадите на своя жизнен цикъл. "Генетични ресурси" са материали от растителен, животински или микроорганизмов произход, съдържащи функционални единици на наследственост и имащи реална или потенциална

<p>съдържащи функционални единици на наследственост и имащи реална или потенциална стойност.</p> <p>11. "Редки видове" са тези, чиито популации са малки и ако не непосредствено, то косвено са застрашени по смисъла на т. 12.</p> <p>12. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.</p> <p>13. "Ендемитен вид" е този, който се среща само в определен географски район.</p> <p>14. "Реликтен вид" е този, който в миналите геологични епохи е имал широко разпространение, а днес заема неголеми територии.</p> <p>15. "Устройствени и технически планове и проекти" са устройствените проекти, планове и програми, техническите проекти за борба с ерозията, териториално-устройствени планове, строителни планове и други, предмет на други закони.</p>	<p>стойност.</p> <p>11. "Редки видове" са тези, чиито популации са малки и ако не непосредствено, то косвено са застрашени по смисъла на т. 12.</p> <p>12. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.</p> <p>13. "Ендемитен вид" е този, който се среща само в определен географски район.</p> <p>14. "Реликтен вид" е този, който в миналите геологични епохи е имал широко разпространение, а днес заема неголеми територии.</p> <p>15. "Устройствени и технически планове и проекти" са устройствените проекти, планове и програми, техническите проекти за борба с ерозията, териториално-устройствени планове, строителни планове и други, предмет на други закони.</p>
<p align="center">ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г.</i></p>	<p align="center">ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г.</i></p>
<p>Чл. 74. (1) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Финансирането на дейностите в защитените територии се подпомага от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, в което постъпват:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) 2. таксите по чл. 76; 3. таксите по чл. 77; 4. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) 5. средства в размер 5 на сто върху сумата по концесионния договор за защитена територия - изключителна държавна собственост; 6. постъпления от изпълнението на дейностите по чл. 50, т. 4; 7. сумите от глоби и санкции, събирани по този закон и по Закона за защита на природата, когато наказателното постановление е издадено от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него лице; 8. суми от продажба на вещи, отнети в полза на държавата по глава шеста; 9. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица; 10. други приходи по силата на закон. <p>(2) Средствата по ал. 1 се разходват за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. изготвяне на планове за управление; 2. поддържане и възстановяване на редки и изчезнали 	<p>Чл. 74. (1) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Финансирането на дейностите в защитените територии се подпомага от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, в което постъпват:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) 2. таксите по чл. 76; 3. таксите по чл. 77; 4. (отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) 5. средства в размер 5 на сто върху сумата по концесионния договор за защитена територия - изключителна държавна собственост; 6. постъпления от изпълнението на дейностите по чл. 50, т. 4; 7. сумите от глоби и санкции, събирани по този закон и по Закона за защита на природата, когато наказателното постановление е издадено от министъра на околната среда и водите или от упълномощено от него лице; 8. суми от продажба на вещи, отнети в полза на държавата по глава шеста; 9. дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица; 10. други приходи по силата на закон. <p>(2) Средствата по ал. 1 се разходват за:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. изготвяне на планове за управление; 2. поддържане и възстановяване на редки и изчезнали

<p>диви растителни и животински видове и на техните местообитания;</p> <p>3. изграждане и поддържане на посетителски центрове;</p> <p>4. образователни програми, пропагандна и рекламна дейност, издаване на печатни произведения;</p> <p>5. научни изследвания и мониторинг;</p> <p>6. подпомагане на общините, физическите и юридическите лица - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии, за извършване на възстановителни, поддържащи и други природозащитни дейности в тях;</p> <p>7. поддържащи и възстановителни дейности в защитените територии - изключителна държавна собственост;</p> <p>8. други дейности, свързани с управлението и контрола на защитените територии.</p> <p>(3) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., отм. - ДВ, бр. 38 от 2012 г., в сила от 01.07.2012 г.)</p> <p>(4) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Средствата по ал. 1 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.</p>	<p>диви растителни и животински видове и на техните местообитания;</p> <p>3. изграждане и поддържане на посетителски центрове;</p> <p>4. образователни програми, пропагандна и рекламна дейност, издаване на печатни произведения;</p> <p>5. научни изследвания и мониторинг;</p> <p>6. подпомагане на общините, физическите и юридическите лица - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии, за извършване на възстановителни, поддържащи и други природозащитни дейности в тях;</p> <p>7. поддържащи и възстановителни дейности в защитените територии - изключителна държавна собственост;</p> <p>8. други дейности, свързани с управлението и контрола на защитените територии.</p> <p>(3) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) ~~До 30 на сто~~ от ~~средствата по ал. 1, т. 7 се ползват и за допълнително материално стимулиране на служителите~~ от ~~нарквата охрана по ред, определен от министъра на околната среда и водите.~~</p> <p>(4) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2002 г., в сила от 01.01.2003 г.) Средствата по ал. 1 се разходват съгласно правилата за работа на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г.</i></p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ <i>изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г.</i></p>
<p>Раздел II. Собственост</p>	<p>Раздел II. Собственост</p>
<p>Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2013 г.) Строителството, поддържането и ползването на обекти в защитените територии се извършват в съответствие с режима на дейностите, установен по реда на този закон, със заповедта за обявяване и с плана за управление на защитените територии, устройствените и технически планове и проекти.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда, се извършват след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>	<p>Чл. 13. (1) Строителството, поддържането и ползването на обекти в защитените територии се извършват в съответствие с режима на дейностите, установен по реда на този закон, със заповедта за обявяване и с плана за управление на защитените територии, устройствените и технически планове и ~~проекти, независимо от изискванията по други закони.~~</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2009 г.) Строителството на нови обекти, разширението, преустройството и промяната на предназначението на съществуващи обекти, за които не се изисква оценка на въздействието на околната среда, се извършват след съгласуване с министъра на околната среда и водите или с оправомощени от него длъжностни лица, независимо от разрешенията, които се изискват по други закони.</p>

ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г.	ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г.
<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното развитие, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>	<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното ~~развитие и благоустройството~~, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>
<p>Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) (1) Министерството на околната среда и водите създава специализирани карта, регистър и информационна система на защитените територии.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) Съдържанието на специализираните карта, регистър и информационната система на защитените територии, както и редът за създаването и поддържането им, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на <u>инвестиционното проектиране</u>.</p>	<p>Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) (1) Министерството на околната среда и водите създава специализирани карта, регистър и информационна система на защитените територии.</p> <p>(2) Съдържанието на специализираните карта, регистър и информационната система на защитените територии, както и редът за създаването и поддържането им, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на ~~регионалното развитие и благоустройството~~.</p> <p>(3) Данните от специализираните карта и регистър на</p>

<p>(3) Данните от специализираните карта и регистър на защитените територии са публични и се предоставят за ползване от Министерството на околната среда и водите и неговите регионални органи срещу заплащане на такса по тарифа, одобрена от Министерския съвет.</p> <p>(4) Условието и редът за предоставяне на данни по ал. 3 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.</p>	<p>защитените територии са публични и се предоставят за ползване от Министерството на околната среда и водите и неговите регионални органи срещу заплащане на такса по тарифа, одобрена от Министерския съвет.</p> <p>(4) Условието и редът за предоставяне на данни по ал. 3 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.</p>	<p>изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г.</p>
<p>Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p>Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема</p>	<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието и храните, Министерството на регионалното ~~развитие~~, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената</p>

<p>окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p> <p>Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) (1) Министерството на околната среда и водите създава специализирани карта, регистър и информационна система на защитените територии. (2) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Съдържанието на специализираните карта, регистър и информационната система на защитените територии, както и редът за създаването и поддържането им, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на регионалното развитие и благоустройството. (3) Данните от специализираните карта и регистър на защитените територии са публични и се предоставят за ползване от Министерството на околната среда и водите и неговите регионални органи срещу заплащане на такса по тарифа, одобрена от Министерския съвет. (4) Условието и редът за предоставяне на данни по ал. 3 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.</p>	<p>територия или за отхвърляне на предложението.</p> <p>Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 23 от 2002 г.) (1) Министерството на околната среда и водите създава специализирани карта, регистър и информационна система на защитените територии. (2) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) Съдържанието на специализираните карта, регистър и информационната система на защитените територии, както и редът за създаването и поддържането им, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите и министъра на ~~инвестиционното проектиране~~. (3) Данните от специализираните карта и регистър на защитените територии са публични и се предоставят за ползване от Министерството на околната среда и водите и неговите регионални органи срещу заплащане на такса по тарифа, одобрена от Министерския съвет. (4) Условието и редът за предоставяне на данни по ал. 3 се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.</p>
<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Плановите за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и храните, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Изпълнителната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>	<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) Плановите за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделието и храните, с Министерството на регионалното ~~развитие~~, с Изпълнителната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p> <p>изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г.</p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p> <p>изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.</p>
<p>Раздел II. Собственост</p>	<p>Раздел II. Собственост</p>
<p>Чл. 10. (1) Собствеността на държавата, която не е</p>	<p>Чл. 10. (1) Собствеността на държавата, която не е</p>

<p>изключителна държавна собственост, и на общините върху горите, земите и водните площи, включени в защитените територии по този закон, е публична.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Чужди държави не могат да придобиват право на собственост върху гори, земи и водни площи в защитени територии.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2015 г.) Чужденци и чуждестранни юридически лица могат да придобиват право на собственост върху гори и земи в защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, по силата на международен договор, ратифициран по реда на чл. 22, ал. 2 от Конституцията на Република България, обнародван и влязъл в сила за Република България, при спазване изискванията на този закон, на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и на Закона за горите, в съответствие със срока и условията на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Чужденци могат да придобиват право на собственост върху гори и земи в защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, при наследяване по закон.</p> <p>(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Политически партии, организации, движения и коалиции с политически цели не могат да притежават право на собственост върху гори, земи и водни площи в защитени територии.</p>	<p>изключителна държавна собственост, и на общините върху горите, земите и водните площи, включени в защитените територии по този закон, е публична.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Чужди държави не могат да придобиват право на собственост върху гори, земи и водни площи в защитени територии.</p> <p>(3) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Чужденци и чуждестранни юридически лица могат да придобиват право на собственост върху гори и земи в защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, по силата на международен договор, ратифициран по реда на чл. 22, ал. 2 от Конституцията на Република България, обнародван и влязъл в сила за Република България, при спазване изискванията на този закон, на Закона за собствеността и ~~ползването~~ на земеделските земи и на Закона за горите, в съответствие със срока и условията на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Чужденци могат да придобиват право на собственост върху гори и земи в защитени територии, които не са изключителна държавна собственост, при наследяване по закон.</p> <p>(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 24 от 2007 г.) Политически партии, организации, движения и коалиции с политически цели не могат да притежават право на собственост върху гори, земи и водни площи в защитени територии.</p>
<p align="center">Допълнителни разпоредби</p>	<p align="center">Допълнителни разпоредби</p>
<p>§ 1. По смисъла на този закон:</p> <p>1. (изм. - ДВ, бр. 61 от 2015 г.) "Земи" са селскостопанските (земеделските) земи по смисъла на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи.</p> <p>2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Гори" са горските територии по смисъла на чл. 2, ал. 3 от Закона за горите.</p> <p>3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Водни площи" са територии от поземления фонд, горските територии и континенталния шелф, залети с вода.</p> <p>4. "Селищните образувания" са вилни зони, промишлени зони и курортни комплекси.</p> <p>5. "Паркове с национално значение" са парковете, посочени в приложение № 1.</p> <p>6. "Природни резервати" са резерватите, посочени в приложение № 2.</p>	<p>§ 1. По смисъла на този закон:</p> <p>1. "Земи" са селскостопанските (земеделските) земи по смисъла на Закона за собствеността и ~~ползването~~ на земеделските земи.</p> <p>2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Гори" са горските територии по смисъла на чл. 2, ал. 3 от Закона за горите.</p> <p>3. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) "Водни площи" са територии от поземления фонд, горските територии и континенталния шелф, залети с вода.</p> <p>4. "Селищните образувания" са вилни зони, промишлени зони и курортни комплекси.</p> <p>5. "Паркове с национално значение" са парковете, посочени в приложение № 1.</p> <p>6. "Природни резервати" са резерватите, посочени в приложение № 2.</p> <p>7. "Биологично разнообразие" е многообразието на</p>

<p>7. "Биологично разнообразие" е многообразието на живите организми от всички източници, включително земни, морски и други водни екосистеми и екологични комплекси, от които те са част; това означава вътревидово, междувидово и многообразие на екосистемите.</p> <p>8. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица.</p> <p>9. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира в някои от стадията на своя жизнен цикъл.</p> <p>10. "Генетични ресурси" са материали от растителен, животински или микроорганизмов произход, съдържащи функционални единици на наследственост и имащи реална или потенциална стойност.</p> <p>11. "Редки видове" са тези, чиито популации са малки и ако не непосредствено, то косвено са застрашени по смисъла на т. 12.</p> <p>12. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.</p> <p>13. "Ендемитен вид" е този, който се среща само в определен географски район.</p> <p>14. "Реликтен вид" е този, който в миналите геологични епохи е имал широко разпространение, а днес заема неголеми територии.</p> <p>15. "Устройствени и технически планове и проекти" са устройствените проекти, планове и програми, техническите проекти за борба с ерозията, териториално-устройствени планове, строителни планове и други, предмет на други закони.</p>	<p>живите организми от всички източници, включително земни, морски и други водни екосистеми и екологични комплекси, от които те са част; това означава вътревидово, междувидово и многообразие на екосистемите.</p> <p>8. "Екосистема" е динамичен комплекс от растителни, животински и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица.</p> <p>9. "Местообитание на вид" е районът, определен от специфични абиотични и биотични фактори, в който този вид се намира в някои от стадията на своя жизнен цикъл.</p> <p>10. "Генетични ресурси" са материали от растителен, животински или микроорганизмов произход, съдържащи функционални единици на наследственост и имащи реална или потенциална стойност.</p> <p>11. "Редки видове" са тези, чиито популации са малки и ако не непосредствено, то косвено са застрашени по смисъла на т. 12.</p> <p>12. "Застрашен вид" е този, който е заплашен от изчезване в целия си ареал или в голяма част от него.</p> <p>13. "Ендемитен вид" е този, който се среща само в определен географски район.</p> <p>14. "Реликтен вид" е този, който в миналите геологични епохи е имал широко разпространение, а днес заема неголеми територии.</p> <p>15. "Устройствени и технически планове и проекти" са устройствените проекти, планове и програми, техническите проекти за борба с ерозията, териториално-устройствени планове, строителни планове и други, предмет на други закони.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г.</p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ изм. ДВ. бр.61 от 11 Август 2015г.</p>
<p>Раздел II. Собственост</p>	<p>Раздел II. Собственост</p>
<p>Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) По искане на органите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделieto, храните и горите или Изпълнителната агенция по горите - съобразно тяхната компетентност, собствениците и ползвателите са длъжни да осигуряват свободен</p>	<p>Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) По искане на органите на Министерството на околната среда и водите, Министерството на ~~земеделieto~~ и ~~храните~~ или Изпълнителната агенция по горите - съобразно тяхната компетентност, собствениците и ползвателите са длъжни да осигуряват свободен достъп в имотите си, с изключение на жилищните</p>

<p>достъп в имотите си, с изключение на жилищните сгради, за извършване на необходимите проучвания, измервания и проверки, както и за извършване на поддържащи и възстановителни дейности, предвидени по реда на този закон, в заповедите за обявяване на защитените територии и плановете за управлението им.</p>	<p>сгради, за извършване на необходимите проучвания, измервания и проверки, както и за извършване на поддържащи и възстановителни дейности, предвидени по реда на този закон, в заповедите за обявяване на защитените територии и плановете за управлението им.</p>
<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p align="center">Глава трета. ОБЯВЯВАНЕ И ПРОМЕНИ В ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица.</p> <p>(2) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец. Когато предложението засяга горски територии, произнасянето по целесъобразност се извършва след съгласуване с Министерството на земеделието, храните и горите и с Изпълнителната агенция по горите.</p> <p>(3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия.</p> <p>(4) Документацията по ал. 3 съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи; 4. проект на заповед за обявяване. <p>(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министерството на земеделието, храните и горите, Изпълнителната агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>	<p>Чл. 36. (1) Предложения за обявяване на национални и природни паркове се правят от министерства и ведомства, от общини и областни управители, научни и академични институти и обществени организации, а за останалите категории защитени територии - и от всички заинтересовани физически и юридически лица.</p> <p>(2) (Доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Предложенията по ал. 1 се внасят в Министерството на околната среда и водите, което се произнася за тяхната целесъобразност, в съответствие с критериите, посочени в този закон, в срок един месец. Когато предложението засяга горски територии, произнасянето по целесъобразност се извършва след съгласуване с Министерството на земеделието и ~~храните~~ и с Изпълнителната агенция по горите.</p> <p>(3) Министерството на околната среда и водите съставя или възлага съставянето на документация за обявяване на защитената територия.</p> <p>(4) Документацията по ал. 3 съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. обосновка; 2. картен материал; 3. площно разпределение на горите, земите и водните площи; 4. проект на заповед за обявяване. <p>(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Министерството на ~~земеделието~~ и ~~храните~~, Изпълнителната агенция по горите и общините предоставят на Министерството на околната среда и водите данни по ал. 4, т. 2 и 3.</p>
<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и</p>	<p>Чл. 38. (1) В срок до една година от постъпване на предложението за обявяване на национален и</p>

<p>природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>	<p>природен парк и в срок до шест месеца за другите категории защитени територии министърът на околната среда и водите или упълномощено от него лице назначава комисия.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) В комисията по ал. 1 се включват представители на Министерството на околната среда и водите, Министерството на ~~земеделието и храните~~, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Изпълнителната агенция по горите, на общините, на собственици на гори, земи и водни площи и съответните областни управители.</p> <p>(3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Комисията по ал. 1 взема с обикновено мнозинство решение за приемане на предложението и подготвя проект на заповед за обявяване или не приема предложението.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) Членове на комисията, които не са съгласни с взето решение за приемане на предложението и са подписали протокола с особено мнение, го мотивират писмено в 3-дневен срок. Особените мнения се прилагат към протокола.</p> <p>(5) (Нова - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) В случаите по ал. 4 министърът на околната среда и водите взема окончателното решение за обявяване на защитената територия или за отхвърляне на предложението.</p>
<p>Чл. 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министерството на земеделието, храните и горите, Изпълнителната агенция по горите, както и физическите и юридическите лица и общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са обект на изключителна държавна собственост, осъществяват тяхното стопанисване, опазване и охрана, съгласно разпоредбите на този и други специални закони.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Изпълнителната агенция по горите създава специализирани дирекции на природни паркове за</p>	<p>Чл. 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., доп. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Министерството на ~~земеделието и храните~~, Изпълнителната агенция по горите, както и физическите и юридическите лица и общините - собственици на гори, земи и водни площи в защитените територии извън тези, които са обект на изключителна държавна собственост, осъществяват тяхното стопанисване, опазване и охрана, съгласно разпоредбите на този и други специални закони.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Изпълнителната агенция по горите създава специализирани дирекции на природни паркове за изпълнение на плановите за управление на</p>

<p>изпълнение на плановите за управление на природните паркове. (3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Функциите, задачите и дейностите на дирекциите по ал. 2 се определят с устройствени правилници, утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите. (4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Собствениците на гори, земи и водни площи в защитени територии извън тези, които са изключителна държавна собственост или са природни паркове, могат да създават специализирани звена за провеждане на поддържащи, направляващи и регулиращи дейности съгласно заповедите за обявяване и плановите за управление.</p>	<p>природните паркове. (3) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2011 г., в сила от 09.04.2011 г.) Функциите, задачите и дейностите на дирекциите по ал. 2 се определят с устройствени правилници, утвърдени от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите. (4) (Нова - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) Собствениците на гори, земи и водни площи в защитени територии извън тези, които са изключителна държавна собственост или са природни паркове, могат да създават специализирани звена за провеждане на поддържащи, направляващи и регулиращи дейности съгласно заповедите за обявяване и плановите за управление.</p>
<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Плановите за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделieto, храните и горите, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Изпълнителната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>	<p>Чл. 61. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 25.11.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Плановите за управление на резервати и поддържани резервати, природни забележителности и защитени местности се утвърждават от министъра на околната среда и водите след съгласуване с Министерството на земеделieto и —храните, с Министерството на регионалното развитие и благоустройството, с Изпълнителната агенция по горите и със съответните общини, както и с Министерството на културата, когато в защитената територия попадат културни ценности.</p>
<p style="text-align: center;">Раздел II. Административни нарушения и наказания</p>	<p style="text-align: center;">Раздел II. Административни нарушения и наказания</p>
<p>Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Нарушенията по чл. 81 и 83 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на земеделieto, храните и горите, или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, или от кмета на общината.</p>	<p>Чл. 85. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., доп. - ДВ, бр. 43 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Нарушенията по чл. 81 и 83 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите или от министъра на —земеделieto и —храните, или от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите, или от кмета на общината. Наказателните постановления се издават съответно от министъра на</p>

<p>Наказателните постановления се издават съответно от министъра на околната среда и водите, от министъра на земеделието, храните и горите, или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.</p> <p>(2) Нарушенията по чл. 82 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.</p> <p>(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по този закон се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.</p>	<p>околната среда и водите, от министъра на земеделието и -храните, или от кмета на общината, или от упълномощени от тях лица.</p> <p>(2) Нарушенията по чл. 82 се установяват с акт на длъжностно лице, определено от министъра на околната среда и водите, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него лица.</p> <p>(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления по този закон се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.</p>
<p>§ 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнението на този закон се възлага на министъра на околната среда и водите, на министъра на земеделието, храните и горите, на министъра на финансите и на кметовете на общини.</p> <p>-----</p> <p>Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 30 октомври 1998 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.</p>	<p>§ 15. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2000 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 80 от 2009 г.) Изпълнението на този закон се възлага на министъра на околната среда и водите, на министъра на -земеделието и -храните, на министъра на финансите и на кметовете на общини.</p> <p>-----</p> <p>Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 30 октомври 1998 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г.</p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г.</p>
<p>Глава пета. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p>Глава пета. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>Чл. 75. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., нов - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) (1) При концесия за защитена територия - изключителна държавна собственост, 50 на сто от паричните постъпления от концесионни възнаграждения за тази концесия се превеждат от съответното министерство по бюджета на общината по местонахождението на концесионната територия и на принадлежностите към обекта на концесията, определени съгласно Закона за концесиите.</p> <p>(2) Когато концесионната територия и/или принадлежност са разположени на територията на повече от една община, сумата по ал. 1 се разпределя пропорционално на разположението на площите на концесионната територия и/или на принадлежностите</p>	<p>Чл. 75. (Отм. - ДВ, бр. 77 от 2002 г.) ⇒</p>

върху територията на съответната община.	
ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ	ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ
<u>доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г.</u>	<u>доп. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г.</u>
Раздел II. Планове за управление	Раздел II. Планове за управление
Чл. 66а. (Нов - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Издадените по реда на този раздел общи или индивидуални административни актове подлежат на обжалване пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.	
Глава шеста. АДМИНИСТРАТИВНОКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	Глава шеста. АДМИНИСТРАТИВНОКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
Раздел I. Принудителни административни мерки	Раздел I. Принудителни административни мерки
Чл. 79. (1) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Министърът на околната среда и водите или определено от него длъжностно лице от състава на министерството спира: 1. разпореждания на централни ведомства, които са в нарушение на този закон или не съответстват на определения режим на дейностите в защитените територии; 2. реализацията на устройствени и технически планове и проекти, утвърдени в нарушение на този закон. (2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите: 1. спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени територии, които са в нарушение на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени и технически планове и проекти или не са съгласувани по реда на този закон, когато такива планове и проекти липсват; 2. спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда в защитени територии над допустимите норми; 3. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) спират разпореждания на регионалните управления на горите, държавните горски стопанства и общинските органи, които са в нарушение на този закон или на режимите на	Чл. 79. (1) Министърът на околната среда и водите спира: 1. разпореждания на централни ведомства, които са в нарушение на този закон или не съответстват на определения режим на дейностите в защитените територии; 2. реализацията на устройствени и технически планове и проекти, утвърдени в нарушение на този закон. (2) Директорите на регионалните органи на Министерството на околната среда и водите: 1. спират дейности по ползването на горите, земите и водните площи и на други ресурси, както и строителството в защитени територии, които са в нарушение на утвърдените по съответния ред планове за управление, устройствени и технически планове и проекти или не са съгласувани по реда на този закон, когато такива планове и проекти липсват; 2. спират дейности или обекти, които увреждат или замърсяват околната среда в защитени територии над допустимите норми; 3. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) спират разпореждания на регионалните управления на горите, държавните горски стопанства и общинските органи, които са в нарушение на този закон или на режимите на защитените територии; 4. издават предписания за мерки за предотвратяване

<p>защитените територии; 4. издават предписания за мерки за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от допуснати нарушения или увреждане и замърсяване на околната среда в защитените територии. (3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Директорите на регионалните управления на горите, държавните горски стопанства и дирекциите на природни паркове, както и кметовете на общини са длъжни да спират дейности и строителство в предоставени за ползване гори, земи и водни площи в защитени територии - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.</p>	<p>и отстраняване на вредните последици от допуснати нарушения или увреждане и замърсяване на околната среда в защитените територии. (3) (Доп. - ДВ, бр. 77 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) Директорите на регионалните управления на горите, държавните горски стопанства и дирекциите на природни паркове, както и кметовете на общини са длъжни да спират дейности и строителство в предоставени за ползване гори, земи и водни площи в защитени територии - държавна, общинска и частна собственост, извършвани в нарушение на утвърдените планове за управление и устройствени и технически планове и проекти.</p>
<p>Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Принудителните административни мерки могат да се обжалват пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p>	<p>Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Принудителните административни мерки могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p>
<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>	<p>ЗАКОН ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ</p>
<p>доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г.</p>	<p>доп. ДВ. бр.77 от 18 Септември 2018г.</p>
<p>Раздел II. Национални паркове</p>	<p>Раздел II. Национални паркове</p>
<p>Чл. 21. В националните паркове се забраняват: 1. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2000 г.) строителство, освен на туристически заслони и хижи, водохващания за питейни нужди, пречиствателни съоръжения, сгради и съоръжения за нуждите на управлението на парка и обслужването на посетителите, подземни комуникации, ремонт на съществуващите сгради, пътища, спортни и други съоръжения; 2. производствени дейности, с изключение на поддържащи и възстановителни дейности в горите, земите и водните площи; 3. извеждане на голи сечи; 4. използване на изкуствени торове и други химически средства; 5. внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове; 6. паша на кози, както и пашата в горите извън</p>	<p>Чл. 21. В националните паркове се забраняват: 1. (изм. - ДВ, бр. 48 от 2000 г.) строителство, освен на туристически заслони и хижи, водохващания за питейни нужди, пречиствателни съоръжения, сгради и съоръжения за нуждите на управлението на парка и обслужването на посетителите, подземни комуникации, ремонт на съществуващите сгради, пътища, спортни и други съоръжения; 2. производствени дейности, с изключение на поддържащи и възстановителни дейности в горите, земите и водните площи; 3. извеждане на голи сечи; 4. използване на изкуствени торове и други химически средства; 5. внасяне на неприсъщи за района растителни и животински видове; 6. паша на кози, както и пашата в горите извън</p>

<p>ливадите и пасищата; 7. събиране на билки, диворастящи плодове и други растения и животни на определени места; 8. събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 9. (доп. - ДВ, бр. 1 от 2019 г., в сила от 03.01.2019 г.) нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии, освен в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; 10. дивечоразвъдна дейност и ловуването, освен при регулиране на числеността на животинските видове; 11. спортен риболов и риборазвъждане на определени места; 12. замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 13. бивакуване и палене на огън извън определените места; 14. намеса в биологичното разнообразие; 15. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели; 16. други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и плана за управление.</p>	<p>ливадите и пасищата; 7. събиране на билки, диворастящи плодове и други растения и животни на определени места; 8. събиране на вкаменелости и минерали, увреждане на скални образувания; 9. нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните брегове и прилежащи територии; 10. дивечоразвъдна дейност и ловуването, освен при регулиране на числеността на животинските видове; 11. спортен риболов и риборазвъждане на определени места; 12. замърсяване на водите и терените с битови, промишлени и други отпадъци; 13. бивакуване и палене на огън извън определените места; 14. намеса в биологичното разнообразие; 15. (доп. - ДВ, бр. 28 от 2000 г.) събиране на редки, ендемитни, реликтни и защитени видове, освен за научни цели; 16. други дейности, определени със заповедта за обявяване на защитената територия и плана за управление.</p>
---	---